

Werkgroep Gezonde Leefomgeving
Donderdag 17 april 2025

Concept Agenda

Betreft Werkgroep Gezonde Leefomgeving

Vergaderdatum en -tijd Donderdag 17 april 2025 van 13.00-14.30 uur

Locatie Online Teams-vergadering

Genodigden Werkgroep gezonde leefomgeving – 5.1.2e (Groningen), 5.1.2e (Groningen), 5.1.2e (Friesland), 5.1.2e (Friesland), 5.1.2e (Drenthe), 5.1.2e (Overijssel), 5.1.2e (Overijssel), 5.1.2e (Gelderland), 5.1.2e (Gelderland), 5.1.2e (Flevoland), 5.1.2e (Flevoland), 5.1.2e (Utrecht), 5.1.2e (Utrecht), 5.1.2e (Voorzitter, Utrecht), 5.1.2e (Noord-Holland), 5.1.2e (Noord-Holland), 5.1.2e (Noord-Holland), 5.1.2e (Noord-Holland), 5.1.2e (Zuid-Holland), 5.1.2e (Zuid-Holland), 5.1.2e (Zuid-Holland), 5.1.2e (Zuid-Holland), 5.1.2e (Zeeland), 5.1.2e (Zeeland), 5.1.2e (Noord-Brabant), 5.1.2e (Noord-Brabant), 5.1.2e (Limburg), 5.1.2e (Limburg), 5.1.2e (IPO).

1. Opening, mededelingen en verslag

- (Mondelinge) mededelingen en vaststellen agenda.
Geen mededelingen, agenda wordt vastgesteld.
- Vaststellen verslag 13 maart 2025
Verslag wordt vastgesteld.

2. Besprekpunten

- NMP: nieuwste versie bespreken (verwachte publicatiedatum 10 april)
5.1.2e (programmamanager), 5.1.2e (programmasecretaris) lichten versie 7 van het NMP toe, deze is toegezonden en zit ook de reactie van de Staatsecretaris in verwerkt. De Staatsecretaris heeft aangegeven achter de inhoud van het NMP te staan en het benadrukt het belang van de stip op de horizon voor 2025.

De Staatsecretaris heeft ook aandachtspunten meegegeven, bijv. 'eerst het plan voor de visie richting 2025 en daarna het uitvoeringsprogramma'. En nadrukkelijk de samenwerking opzoeken, omdat de Staatsecretaris kansen ziet vanuit milieu en gezonde leefomgeving. Bijvoorbeeld aan de voorkant te kijken hoe je ontwikkelingen mogelijk kan maken, zonder dat het afbreuk doet aan gezonde leefomgeving. In deze

stappen is realisme belangrijk, daarbij moeten we scherp zijn op ambities en de doelen die we afgesproken hebben op Europees en nationaal niveau. **5.1.2e** geeft aan dat dit het hoofddocument is en dat er ook een uitgebreider achtergrond document met feiten en cijfers wordt gemaakt (naslag werk).

Deze versie wordt nu afgestemd met verschillende medeoverheden (koersen op BO rond 19 mei). In mei/juni wordt het via de commissie op directeurs niveau afgestemd en zijn voornemens om het voor de zomer vast te laten stellen door de ministerraad.

Reacties:

- **5.1.2e** (Utrecht): Heeft de Stas ook iets gezegd over inwoners? Antwoord **5.1.2e**: Ja, de Stas vindt het belangrijk om de gezondheid van inwoners te beschermen (programma industrie en gezonde leefomgeving). In de context van regelgeving geeft hij aan dat het belangrijk is om vanuit verschillende maatschappelijk opgaven samen te kijken en goed aan de voorkant met elkaar de verschillende belangen af te wegen en te kijken wat kan. Daar waar het simpeler en makkelijker kan, is de Stas zeker voor, maar het moet niet te koste gaan van de gezonde leefomgeving (goede balans).
- **5.1.2e** (Brabant): Wat opvalt is dat het geen schade mag brengen voor de leefomgeving, maar hoe biedt het mogelijkheden voor verbetering (niet alleen beschermen) en hoe gaat de belangenafweging in de praktijk vorm krijgen? En hoe gaat het NMP beter benut worden dan het NMK (meer leidend en sturend)? Antwoord **5.1.2e**: We ambiëren het beschermen en verbeteren van gezonde leefomgeving. Met dit plan schetsen we een beeld over de doelen en de samenhang zichtbaar te maken en richtingen te schetsen die nodig zijn om de opgaven te realiseren. Het vervolg: wat doen we als Kabinet, komt in het uitvoeringsprogramma (vanuit 10 beleidsrichtingen kijken naar komende 3-5 jaar).

Relatie Nota Ruimte: Er werd gezegd dat de keuzes uit het NMP zouden moeten landen in Nota Ruimte. Er is benieuwd over welke soort keuzes dat dan gaat? Nee, nog niet, dat proces loopt en er is aandacht voor.

- **5.1.2e** (Overijssel): Overijssel heeft 'Rode draden' voor de omgevingsvisie benoemd, glo is daar een van. Bij gezondheid kijken ze naar sociale en ruimtelijke aspecten, daar zijn verschillende doelstellingen voor geformuleerd en dat betekent dat gezondheid (glo) bij alle opgaven naar voren gaat komen. Er wordt nog gekeken op welke manier we dat gaan monitoren. Er is een kernteam gezondheid, die als ambassadeurs binnen de organisaties dingen organiseren.

5.1.2e vraagt: Helpt deze Nota dan? **5.1.2e** antwoord: Het is nog algemeen beschreven, wel verbeterd in doelen (concreter). Ze hebben wel de vraag hoe STOER zich hierin verhoudt en zijn benieuwd naar het uitvoeringsprogramma en hoe dat wordt vormgegeven. Antwoord **5.1.2e**: Voor STOER zijn we in

afwachting van het kabinet hoe ze daar mee verder willen. Voor het uitvoeringsprogramma wordt de wens begrepen, hoe dat wordt vormgegeven zijn ze nog mee bezig.

- 5.1.2e (Limburg): Geeft onder voorbehoud aan dat ze voor nu nog niet gezien heeft hoe dit voor de leefbaarheidsaanpak van Limburg iets nieuws toevoegt. Limburg heeft een aantal verschillende thema's die bijdragen aan gezondheid, voornamelijk het sociale aspect. 5.1.2e is benieuwd of Limburg het nodig heeft? 5.1.2e komt hier per mail op terug (5.1.2e vraagt collega's die hier op dagelijkse basis mee bezig zijn).
- 5.1.2e (Noord-Holland): Het zorgpunt is dat het NMP geen solitair programma wordt. Er zit een relatie tussen andere Rijksprogramma's, zoals het NMP en Nota Ruimte, Nationaal plan circulaire economie en VWS. Dat kan beter worden uitgewerkt en vragen om expliciet te maken hoe het NMP zich verhoudt tot andere programma's en benoemen welke opgaven en verantwoordelijkheden bij welk programma horen. Ook in de andere programma's verwijzen naar het NMP (zit een wisselwerking in).
Antwoord 5.1.2e : Geeft aan dat ze proberen juist de samenhang te laten zien er zit ook een overzicht in met alle Rijksprogramma's (49). We hebben die opgaven met elkaar op te pakken, ieder heeft daar zijn eigen verantwoordelijkheid in.
- 5.1.2e (Zuid-Holland): Vraag over sentiment dat nu in sommige takken van de maatschappij gaat over de energietransitie/gezonde leefomgeving. 5.1.2e vindt de NMP-filosofie dat je aan de voorkant stuurt, goed. Gaat het NMP ons ook helpen om met de sentimenten uit de maatschappij om te gaan?
Antwoord 5.1.2e : Ja, het sentiment wordt herkend, de ambitie is wel dat het NMP hierin gaat helpen.
- 5.1.2e (Friesland): Heeft een opmerking over landelijke gemiddelde, omdat er regionale verschillen zijn, dat zouden ze graag meer benadrukt willen zien. En bij de provincie milieunormen gaan de achtergrondwaarden meespelen, die ambitie ontbreekt nog op hoe we met industrie hiermee om kunnen gaan.
Antwoord 5.1.2e : neemt dit mee en geeft aan dat ze ook bekend zijn met de WHO-advies waarden en dat de Stas hier ook een opvatting over heeft.
- 5.1.2e (Brabant): De primaire doelstelling is om te zorgen voor de gezondheid. In het stuk wordt aandacht besteed op cumulatie, wat is uiteindelijk (on)aanvaardbaar? Want er is wel inzicht in stapeling, maar zit daar ook een bovengrens aan? Wat vind je als maatschappij aanvaardbaar?
Antwoord 5.1.2e : lastig om nu te beantwoorden, suggestie wordt meegenomen.

Schriftelijke reacties kunnen worden gemaild naar:

5.1.2e @minienw.nl.

5.1.2e geeft aan dat we dit op 15 mei in de BAC kunnen agenderen.
Portefeuillehouders zijn 5.1.2e en 5.1.2e.

- Bespreken subwerkgroepen

- a. Sub 1 en 3: Positionering Gezonde Leefomgeving (update)

5.1.2e geeft aan dat ze twee weken geleden een overleg gehad hebben over de opdracht aan een adviesbureau en de werkconferentie en hoe ze dat gaan aanpakken. Afsproken is dat 5.1.2e, 5.1.2e en 5.1.2e de werkconferentie gaan voorbereiden. De locatie en datum zijn bekend: 29 september, Provincie Utrecht. Het verzoek is aan alle provincies om breed uit te nodigen en collega's te betrekken die bezig zijn met ruimtelijke ordening of omgevingsvisies. → 5.1.2e mailt de werkgroep, in de week van 6 mei uitsturen.

Het volgende overleg staat gepland in de week van 12 mei.

- b. Sub 2: Inzet VTH-instrumentarium (update)

5.1.2e geeft aan dat ze vorige keer bezig geweest zijn met het formuleren van de opdracht, daarna is deze definitief gemaakt. 5.1.2e is bezig geweest om bij onderzoeksbureaus te peilen of ze tijd en capaciteit hebben. Daar is een selectie uitgekomen en ze kunnen tot eind april met een offerte komen. De afspraak staat om de offertes te bespreken, contact loopt verder via de mail.

- Gezondheid en Ruimte (zie bijlage rapportage)

→ *Agendapunt wordt doorgeschoven naar volgend overleg op donderdag 22 mei.*

Doel/vraagstelling: hoe kunnen we de resultaten van dit onderzoek gebruiken in het IPO Programma Gezonde Leefomgeving en de individuele provinciale activiteiten?

Toelichting:

5.1.2e en 5.1.2e (projectteam RIVM): *We hebben samen met PBL in opdracht van de ministeries van IenW, BZK, en VWS aan een narratief en storymaps over gezondheid en ruimte gewerkt. Het narratief beschrijft hoe gezondheid en inrichting van de leefomgeving met elkaar verbonden zijn. In de storymaps laten we zien hoe de stapeling in Nederland en regionaal er uit ziet. Met veel plezier bieden we beide producten aan, te bereiken via de volgende links: het narratief Gezondheid en Ruimte: Kwetsbaarheid en kansen in de stapeling van omgevingsfactoren | RIVM en de storymaps*

Nederland staat voor grote uitdagingen die onze leefomgeving en gezondheid beïnvloeden. Gezondheid wordt vaak nog niet direct meegenomen in ruimtelijk beleid. Er zijn gebieden in Nederland waar sprake is van stapeling van ongunstige omgevingsfactoren, en waar veel mensen in een kwetsbare positie of met

gezondheidsproblemen wonen. Het narratief benadrukt het belang van aandacht voor deze stapeling en biedt handvatten voor gezonder beleid.

- Voortgang OvV actieagenda en impulsprogramma chemische stoffen: stand van zaken
Deze week gesprek gehad met 5.1.2e over de voortgang. Vorige keren waren de plan van aanpakken nog niet definitief, als het goed is volgende week wel. Daarvoor worden ook nog overleggen gepland met de actieteams. In juli zijn de 60-80% versies klaar, die worden besproken via het directeurenoverleg en bij de actieteams.
- Voorzorgbeginsel: stand van zaken
Samen met een vertegenwoordiging van de werkgroep ZZS een gedachtewisseling organiseren waarin we de te onderzoeken vragen verzamelen (door 5.1.2e en 5.1.2e).
Voorsteldatum: donderdag 8 mei 2025; 13:00 – 14:00 u.
Aandachtspunten: samenwerking met Rijksprojecten/financiering project
 - 5.1.2e vraagt wie er in de gelegenheid is om aan te sluiten?
5.1.2e (Limburg), 5.1.2e (Brabant) en 5.1.2e (IPO) sluiten aan. 5.1.2e (Gelderland) hebben voor die tijd nog contact.
- Nationaal Beoordelingskader Geur: stand van zaken
Binnenkort wordt het eindrapport opgeleverd (eind april/begin mei). Het zal ook het AAC en het BAC doorlopen, vermoedelijk de AAC op 27 mei. 5.1.2e is benieuwd naar alle ontwikkelingen en of de verschillende provincies ook al een beeld hebben wat ze ermee gaan doen? Dit wordt meegenomen bij de werkgroep op donderdag 22 mei.
- Terugkoppeling overleggen ketenpartners
5.1.2e geeft aan dat hij contact heeft gehad met 5.1.2e (Min VWS) en dat ze bezig zijn met een plan van aanpak en verkenning, voor de versterking van de posities van de GGD. Dit hangt samen met de actieagenda industrie en omwonende en bevat 15 maatregelen. Dit wil 5.1.2e met deze werkgroep bespreken, zodat we erop kunnen reageren wat we ervan vinden en wat het betekent voor de ambtelijk en provinciale taken. 5.1.2e heeft gevraagd of 5.1.2e bij de volgende werkgroep op 22 mei kan toelichten.
- Rondje langs de velden
 - Nationale Milieudag 2025, wordt georganiseerd door het VVM-netwerk samen het Nationaal Milieuprogramma. Van ambitie naar actie.
5 juni | 10:00-17:00 | Huis der Provincie | Arnhem
- Rondvraag en sluiting
 - a. Suggestie: PNH host IPO wg Gezonde Leefomgeving:
 - Host: provincie Noord-Holland, te Haarlem.
 - Datum en tijd: n.t.b.

- Onderwerpen: beleidsontwikkeling Gezonde Leefomgeving | stapelkaart NHN | hinderbeleid | *extra onderwerp*

Er is interesse, dus er wordt een datumprikker uitgestuurd voor na de zomer.